

Pohjoismaista yhteistyötä tarvitaan myös pakolaiskriisin hoidossa

Petteri Orpo

Lähi-idän ja Pohjois-Afrikan konfliktit, köyhyys, ihmisoikeusloukkaukset ja yleinen näköalattomuus ovat saaneet aikaan historiallisen suuren siirtolaisuuden aallon Eurooppaan. Tulijoita on niin paljon, että voidaan jo melkein puhua kansainvaelluksesta. Tämän aallon laineet ovat lyöneet Välimereltä Itämeren maihin asti. Ihmiset saapuvat Eurooppaan laittomia reittejä turvautuen ihmissalakuljettajiin ja vaarantavat henkensä. Hädänalaisia ihmisiä on autettava, mutta laitton maahantulo on saatava kuriin.

Isännöin syyskuussa yhteispohjoismaista maahanmuutosta ja turvapaikka-asioista vastaavien ministereiden kokousta Brysselissä. Toin kollegoideni tietoon erityisesti Suomen huolen Tanskan ja Ruotsin kautta Pohjois-Suomeen matkustavien rekisteröimättömien turvapaikanhakijoiden määrästä.

Totesimme yhdessä, että Dublin-järjestelmä ei nykytilanteessa toimi, koska turvapaikanhakijoita ei rekisteröidä, kun he saapuvat EU:n alueelle. Dublin-järjestelmän mukaan turvapaikanhakija rekisteröidään siinä EU-maassa, johon hän ensiksi saapuu. Koska maahanmuuttopaine Kreikassa ja Italiassa on ollut jo pidemmän aikaa aivan poikkeuksellinen, maat eivät ole rekisteröineet saapuvia ihmisiä vaan päästäneet heidät siirtymään maasta pois. Dublin-järjestelmä on yksi koko yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän kulmakivistä. Jos se ei toimi, ei toimi myöskään ihmisten vapaan liikkumisen takaava Schengen-järjestelmä.

Pohjoismaat pyrkivät yhdessä vaikuttamaan pakolaisten lähtömaissa tukemalla YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:n toimintaa, osallistumalla kiintiöpakolaisten uudelleensijoittamiseen ja pyrkimällä löytämään laillisia väyliä saapua Eurooppaan. Kahdenvälinen yhteistyö Pohjoismaiden välillä on erittäin tärkeää, samoin yhteistyö Pohjoismaiden kesken ja vaikuttaminen yhdessä EU:ssa.

Yhteisten toimien merkitystä ei voi liikaa korostaa. Kyse on niin moniulotteisesta haasteesta, ettei sitä voi ratkaista yksittäisten EU-maiden kansallisilla toimilla. Suomen kannattaa olla luomassa yhteisiä, kestäviä eurooppalaisia ratkaisuja jo oman etunsa vuoksi. Tornioon perustettu järjestelykeskus on saanut laittoman maahantulon hallintaan. Vastaavat keskkuset tulisi saada toimintaan Kreikassa ja Italiassa. Jos se ei onnistu, on harkittava rajatarkastusten palauttamista kaikissa EU-maissa.

Ruotsista on tullut Tornion kautta Suomeen viime aikoina paljon erityisesti irakilaisia turvapaikanhakijoita. Ainakin osittain tämä johtuu siitä, että Suomi on suhtautunut muita Pohjoismaita myönteisemmin esimerkiksi Bagdadin alueelta tuleviin turvapaikanhakijoihin. Tästä syystä Suomi tulee kiristämään irakilaisten turvapaikkaehtoja muiden Pohjoismaiden tasolle.

Vaikka näin suuri määrä turvapaikanhakijoita lyhyessä ajassa venyttää järjestelmämme kantokyvyn ääri rajoille, uskon että pidemmällä aikavälillä Suomi myös hyötyy kasvavasta maahanmuutosta. Vaikka työttömyys onkin korkealla tasolla juuri nyt, suurin ongelmamme on se, että työikäisen väestön määrä koko ajan vähenee. Näin ollen on aivan selvää, että tarvitsemme uusia käsipareja. On laskettu, että esimerkiksi Ruotsi on saanut siirtolaisuudesta nettohyötynä noin 90 miljardia euroa sitten vuoden 1950. Sanonta ”työ luo työtä” ei siis ole vain pelkkä fraasi.

Avainasia on, miten onnistumme tulijoiden kotouttamisessa. Heidät on saatava mahdollisimman nopeasti kiinni työhön ja opiskeluun. Mitä vähemmän aikaa turvapaikanhakija joutuu viettämään vastaanottokeskuksessa, sitä parempi, koska päätöksen odottaminen toimeentulona passivoi. Hallitus onkin lisännyt voimavaroja turvapaikkahakemusten käsittelyyn, jotta päätösten odotusajat eivät venyisi kohtuuttoman pitkiksi.

Pohjoismaiden yhteisen arvopohjan ja pitkän yhteistyön perinteen merkitys korostuu epävarmoina aikoina. Uskon ja toivon, että löydämme kriisiin laajapohjaisen eurooppalaisen ratkaisun. Mikäli se ei kuitenkaan onnistu, seuraava vaihe voisi olla Pohjoismaiden yhteistyö.

Petteri Orpo
Sisäministeri, kansanedustaja

Lisätiedot: petteri.orpo@eduskunta.fi

Aiemmin sarjassa julkaistut kirjoitukset löydät [täältä](#).